

ר' הדר"ר כיתה קטן יושבים
עשרים סטודנטים וסטודנטיות, יהודים וערבים. הדר"ר חיים גורדון, מרצה בחוג לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון בבאר-שבע, מספר להם את סיפורו של הסופר המיצרי הידוע נגיב מחפוז.

השלב הראשון: אני מחפש את זבלאווי: הגעתי למסגנה שעלי לחפש את זבלאווי, מכיוון שכאבים תכפו עלי והרופא אים לא הצליחו לעזור. נזכרתי שכאשר הייתי ילד אמר לי אבי, שבמיקרה כזה יוכל השייר זבלאווי לעזור לי. הלכתי לחפש חבר של אבי, שלמד עימו. מצאתי אותו בגארדן-סיטי, רובע היוקרה של קאהיר.

מוכירה צעירה ונאה הכניסה אותי למשרדו של עורך-דין, כי נראה שחשב שבאתי כלקוח. שכן כאשר אמרתי לו לשם מה באתי, חדל להתעניין בי. הוא הרים מ' שולחנו צרור ניירות והחל לעיין בו, ואמר שהוא מקווה שאמצא את זבלאווי.

הלכתי לחפש בשכונה שבה התגורר פעם שייך זבלאווי. שאלתי אדם שראיתי שם, היכן הוא ואמר שכבר אינו בשכונה הזאת. שאלתי אם האיש חי, והאדם השיב לי שאמר, שאנשים קדושים כמוהו חיים זמן רב, וביקש קדוסיק להטרידו, שכן הקונים ממתנים בתור. הלכתי לשייך של השכונה, שהיה במשרדו. הוא שירטט לי את מפת השכונה, ויעץ לי לעבור בית אחר בית ולחפש בשיטתיות, שכן יתכן שזבלאווי מסתתר, אחרי שהאישמו אותו כי הוא מרפא אנשים ללא רישיון.

אחרי-כך סיפר לי מישהו, שיש סוחר עשיר הנהוג לשבת במסבאה שבקצה השכונה, ולעתים מצטרף אליו שייך זבלאווי. הלכתי לשם, וראיתי איש זקן ליד שולחן ועליו שני בקבוקים ריקים. שאלתי היכן זבלאווי, אך הוא לא הסכים להשיב לפני שאהיה שיכור כמוהו. לשם כך היה עלי לשותת ארבע כוסות יין.

אחרי הכוס הרביעית נרדמתי וראשי על השולחן. התעוררתי מ' שום שחשתי ראשי רטוב. שאלתי את האיש הזקן, חג' אמין, כיצד נרטב ראשי, הוא אמר לי שהיה כאן חברו, שאהב אותי, והרטיב את ראשי כיוון שרצה להעירני ולדבר עימי. חברו הלך כבר.

זה היה שייך זבלאווי.

ישבתי עם חג' אמין במסבאה גם למחרת, וגם ביום שלאחר מכן, אך זבלאווי לא הופיע. אחרי-כך שמעתי שחג' אמין נסע אל מחוץ לעיר, ואל מחוץ לארץ. כן, אני מוכרח למצוא את שייך זבלאווי.

השלב השני: היהודי מחפש את הערבי. כשמסתתרים הסיפור, ממחלקים התלמידים לזוגות. תפקידו של היהודי לעזור את חברו הערבי בשאלות, ולנסות לברר מה עורך הסיפור בליבו של הערבי. על היהודי להיזהר שלא לכפות את דעותיו שלו על הערבי.

מיסבת אומר לדרור, ששום דבר שהינו מעבר למציאות אינו יכול לפתור את הבעיות. עליו להתמודד

את הקריירה הצבאית הצפויה ל' שולחו בעונש כבד מדי.

השופט, סא"ל עודד מודריק, קיבל את גירסת הסניגור כי היה כאן שיגיון ריגעי, ולא מעשה עבירה לשמו, וגורו על עופר חוד-שיים וחצי מאטר בגלל הטיוול הלילי האומלל.

כנופיית הכרם

הפיצוץ שהצליח

המיטען אמנם לא

התפוצץ, אך הפרקליט,

שהכין את התיק נגד

כנופיית הכרם, נבהל

אני מפחד שתמונת תפורסם בעיתונים. אני לא רוצה שינהו אותי. מספיק היה לי שפירסמו את הכתובת שלי. זה רק יכול להזיק לי.

סגן פרקליט מחוז תל-אביב, עורך-הדין אמנון רודה, היה מפרד חד אחרי שמיטען-נפץ ממולכד נתגלה כשהוא מוצמד לדלת ביתו בגבעתיים. הרושם העז שהותיר בו גילוי המיטען התבטא היטב ב-

הדלת של רודה

פחד

דבריו. הוא חושש לחייו. מניחי המיטען השיגו את מטרתם.

מישקלו של המיטען היה 25 גרם בלבד. אליו היה מוצמד פתיל-השהייה, שמניחיו הציתוהו בקצהו, אולם הוא כבה עקב תקלה, ולכן לא התפוצץ. סימני הבעירה עדיין ניכרים על ריצפת חדר המדרגות, סמוך מאוד לדלת הידיה של רודה.

בגלל מישקלו הקטן של המיטען, מניחים חוקרי המיטענות, כי הוא נועד לצורכי הפחדה בלבד. נראה כי למרות שהמיטען לא התפוצץ, הוא מילא היטב את יעודו זה. חבריו לעבודה של רודה, פרקליטי מחוז תל-אביב, נדהמו לראות את השינוי הרב שחל בו מאז ה' מיקרה. כל מי שמשוחח עימו מבי חיו מיד שהוא עדיין שרוי בהלם.

בשבועות האחרונים היה רודה אחד מכוכבי מיספט חבורת-הכרם. הוא היה האיש שהכין את תיקי מיספט הרצח הכפול.

מיספט

בין הפטיש

ובית-המישפט

בית-המישפט ציווה

להרוס, אך אם יהרוס הוא

צפוי לתביעה פלילית

„כבוד בית-המישפט, טען עורך-הדין האדמוני אריה רפאל, אם,

מבואר עד גורדון

בשנה שעברה השתתף בקורס יו"ר ועד הסטודנטים הערבים. השתתפו סטודנטים השייכים לליכוד. דובר הרבה על בעיות פוליטיות גם ב-מיסגרת השיעורים עצמם. היו בין הערבים שהאשימו אותי, שאני מנסה להפוך ערבים לציונים. מהעד היהודי הגיעו האשמות שאני רוצה להביא יהודים לקו יוני קיצוני. שני הדברים אינם נכונים. אני לא מתחמק לעצם מציאותו של הניסיון טיקה אינה העיקר כאן, אלא הדור שיח האנושי, הבלתי-אמצעי.

המתמיד מוליד הבנה טובה יותר. ההבנה מוליכה להכרה. ההכרה מוליכה להשלמה.

לא דינמיקה

קבוצתית

הוא מתגונן בפני הטענה שהוא עוסק, בעצם, במין דינמיקה קבוצתית. „אני לוקח תורה פילור-סופית, ומנסה לבדוק באיזו מידה היא ניתנת ליישום מעשי,“ הוא מסביר. „אני יוצר קבוצות, אשר לא ככלל הקבוצות האחרות, אינן נוצרות מתוך פחד, אלא מתוך הנעה חיובית. בקבוצות האלה יש מרצה ומנחה.“

„אני אומר לאנשים מה צריך לעשות, ולא מנסה ליצור אשלייה שהקבוצה שולטת בעצמה. הסטרי-דנטים מקבלים הסבר מלא על התהליך, ומילבד הסדנה שבה נערך

עם המציאות בכוחות עצמו. הוא מבקר את האמונה בשייכים ובי-דארווישים למיניהם, הקיימת ב-חברה הערבית. פטמה אומרת לי-נעמי, שאינה יודעת אם היתה היא הולכת לחפש את זבלאווי, לו היה אביה מספר לה בילדותה על אש כמוהו. עפיפה אומרת לאפי, ש-הסיפור הזכיר לה את סבא שלה, שהאמינה בו כפי שהאמין גיבור סיפורו של מחפוז בזבלאווי.

80 יהודים וערבים — שתי קבוצות של סטודנטים, ושתי קבוצות של מורים, שאחת מהן כוללת מורים מרצועת-עזה — הם שפני-הניסיון של השלום. המדען העורך את הניסיון הוא הדר"ר חיים גורדון, מרצה בחוג לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון. המנסה ליישם את תורת ה„דרישה“ של הפילוסוף מרטין בובר. עיקר המימון מגיע מקרן אוניברסיטאית גרמנית. אוניבר-סיטת הנגב שותפה ב-15%. הניסיון

שפני הנסיון של השלום

מתאמנים באוניברסיטת בן-גוריון

הדיאלוג, הם לומדים את החומר התיאורטי. האוכלוסייה המשתתפת בקורס נבחרת וממוינת היטב; אנשים שיכולים להקשים לדברים קשים, ולומר דברים קשים זה לזה, והדברים הם לא קלים. בשנה שעברה נשרו עשרה סטודנטים מתוך 44 שהתחילו את הקורס. מי שמלכתחילה אינו מוכן לדור-שיח, במילא אינו מגיע אל הדר"ר גורדון, כאלה הם, למשל, הסטודנטים טים השייכים לתנועת התחייה. אך על הדוקטור נמתחת ביקורת גם מ' שמאל. אומרים שהוא נאיבי, מסיח את הדעת מן הבעיות הפוליטיות. לדבריו גורדון אין בכך אמת:

החל בשנת הלימודים הקודמת, והתרחב השנה.

הדר"ר גורדון טוען, שהשלום אינו יכול להישאר במיסגרת של חתימה פוליטית על הסכם כלשהו. שלום הוא מציאות קיומית, מצב שבו בני שני המינים — כפרטים — יכולים לחיות אלה-עם-אלה מתוך הבנה, ללא דיעות קדומות. כדי לסלק את הדיעות הקדומות ולהשיג את ההבנה, הוא משתמש בתורתו של בובר. לשם כך הרכיב את „קבוצות-הלימוד הבובריאניות“, כפי שהוא מכנה אותן. במיסגרות אלה נפגשים יהודים וערבים, וי-חייבים לדבר זה עם זה. הדרושיה

תנאים

קיצוניים

על יחס המיסד האוניברסיטאי לניסיון החדשני שלו אומר הדר"ר גורדון: „לקח להם זמן ל-התרגל לעצם מציאותו של הניסיון הזה, לכך שמותר לעסוק גם בדבר כזה במיסגרת מדעי החברה והחיי-נות. אך מצד חלק מהאנשים יש התלהבות רבה.“

גורדון זהיר מאוד בדבריו על הממונים עליו באוניברסיטה. ברי-צונם-הטוב תלוי המשך קיומו של הניסיון שלי.

אוניברסיטת הנגב סערה בשנה שעברה. ועדת-החינוך של הכנסת החליטה על הפרדה גזעית במעור-נות. סטודנטים ערבים סולקו מן-הלימודים בגלל השתתפות בהפג-נות. אומר גורדון: „אני מנסה, לנתק את השיעור עצמו מהמציאות שמתסביב. אני בכלל לא בטוח שזה יכול להצליח מחוץ למיסגרת. אני יוצר מלכתחילה תנאים קיצוניים, שבתוכם אפשר להבחין טוב יותר בבעייתיות. אך החזון האישי שלי הוא שהבנת הבעיות תוביל למשהו. מדברים הרבה — ובצדק — על השלום. אני מנסה לעשות משהו מעבר למישור הדיבורים, משהו ב-מישור החיסי.“

לקבלן אין זכות בעלות או חזקה בניין, ואפילו אינו זכאי יותר להיכנס לבניין וודאי שלא לעשות בו שינויים או להרוס בניגוד להס-כמת הדיירים-הבעלים. בית-המיש-פט קיבל את הטענות, גזר על החברה 500 שקלים קנס, ולא ציווה על הריסה.

הוועדה המקומית הגישה עירעור על החלטה זו לבית-המישפט המ-חוזי, כיוון שהתקדים עלול לפגוע בתכנון העיר. ואמנם, בית-המישפט המחוזי, ששמע את טענותיו של רפאל, הבין את העוול העלול

חברת נאות לרום בנתה בניין בראשון-לציון ברחוב גורדון. כחלק מהרכוש המשותף בנו הקבלנים חדר-מעלות ומדרגות לקומת-הגג. שני אלה היוו חריגה מאישור הבנייה, שניתן לחברה על-ידי ה-וועדה.

הלקים חורגים. כל הדירות בבניין נמכרו מיד עם התחלת הבנייה. כאשר הוגשה התביעה ה-חריגת הבנייה לבית-המשפט ה-עירוני בראשון-לציון, כבר היו כל הדירות תפוסות בידי הדיירים, ולכן טען עורך-הדין רפאל כי

להיגרם למרשו, אך החליט בכל-זאת לצוות להרוס את החלקים החורגים.

התוצאה קשה לקבלן, כיוון שאם לא יהרוס לפי צו בית-המישפט, הוא צפוי למישפט על ביזיון בית-המשפט, ואילו אם ינסה למלא אחר הצו, ברור כי דיירי-הבית לא יתנו לו אפילו להתקדם למקום.

כדי להשיג ארכה נוספת, יבקש עורך-הדין לערער בבית-המישפט העליון ולהשיג החלטה עקרונית בנושא.